దోపిడిదొంగ సీతాపతి!!

వసుంధర

వీధి అరుగుమీద కూర్చుని దశరథరామయ్యగారు తన మిత్రమండలితో రాజకీయాలు ముచ్చటిస్తున్నారు. రోజూ అదాయనకు రివాజు.

ఆ ఊళ్ళో దశరథరామయ్యగారు కాస్త పేరువున్నవాడనే చెప్పుకోవాలి. ఆయనకు పాతికెకరాల భూమి ఉంది. ఓ లక్షకుపైగా విలువచేసే డిపాజిట్లున్నాయి. నెలకు ఎనిమిదివందలు వచ్చే ఉద్యోగముంది.

ఆయనకిద్దరే మగపిల్లలు. ఒక ఆడపిల్ల. మగపిల్లలు పెద్దచదువులు చదువుతున్నారు. ఆడపిల్లకింకా పెళ్ళీడు రాలేదు. స్వంత ఇల్లు. అనుకూలవతి అయిన ఇల్లాలు.

దట అదృష్టానికి మారుపేరు
ంది అనుకోవడం సహజమే
ఆమాట అంటే దశరథ
మారిపోతుంది. "ఈ ప్రపం
వంతుడుండడు" అంటూ
ంలో ఆయన ముఖంలో

పుడుతప్ప మిగతా సమ
గా సరదాగా, ఈ ప్రపం
న్నట్లుగా ప్రవర్తిస్తాడు.
హా సాయంత్రం అయిదు
రుగుమీద సమావేశమై
రు. ఆ కబుర్లలో రాజ
యి, శృంగారముంటుంది

మాలమీద నడుస్తోంది.
చి తీవ్రంగా చర్చకొన

లో రిక్షా ఆగింది. రిక్షా
అతను సన్నగా,పొడుగ్గా
నికి డబ్బులిచ్చి అతను
దిచాడు.

డి.

నివున్న ఓ పెద్దమనిషిని
ఇదేనా?"అనడిగాడు.

ఆ అడిగిన విధానం కటువుగావుంది. దశరథరామయ్యా అన్నపదం ఉచ్ఛరించడంతో రవంత అమర్యాదకూడా గోచరించింది.

"నీదీ ఊరేనా?" అనడిగాడు దశరథరామయ్యవచ్చిన కోపాన్ని అణచుకొంటూ.

"తర్వాత చెబుతాను.దశరథరామయ్యా ఇల్లు ఇదేనా" మళ్ళీ అడిగాడు యువకుడు.

"నీదీవూరు కాదని తెలుస్తూనేవుంది. నా ఇంటికొచ్చి నా ఇల్లిదేనా అని అడుగుతున్నావ్. ఈ ఊళ్ళో నా ఇల్లు తెలియనివారు లేరు" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"నువ్వేనా దశరథరామయ్యావి." అన్నాడా యువకుడు. మాట ఇందాకటికంటే కటువుగా వచ్చింది.

అరుగుమీద ఉన్న ఓ పెద్దమనిషి కలుగజేసుకొని' "చూడబ్బాయ్! నువ్వు చూడ్డానికి మర్యాదస్తుడిలా కనబడుతున్నావ్. చెట్టంత మనిషిని, నీకంటే పెద్దవాడిని, నువ్వని పిలవడం ఏమీ బాగోలేదు" అన్నాడు.

ఆ యువకుడదోలా నవ్వి — "దశరథరామయ్యా నా కళ్ళకు చెట్టంత మనిషిలా కనబడ్డం లేదు. పిట్టలా అనున్నాడు. ఇంక పెద్దరికం సంగతంటావా_నీకంటె పెద్దవాడైన రిక్షావాణ్ని నువ్వు మన్నిస్తున్నావా? ముష్టాణ్ణి నువ్వు మన్నిస్తున్నావా? అంటే అర్థమేమిటి—మన్నించడం వయసునిబట్టి కాక అంతస్థునిబట్టీ, విద్యనుబట్టీ ఉంటుందని. అంతస్థులో, విద్యలో దశరథరామయ్యా నా కాలిగోటికి సరిపోలడని తెలుసు కాబట్టి నేనతన్ని మన్నించడం లేదు" అన్నాడు.

సమాధానంవిన్న పెద్దమనిషి దిమ్మెరపోయాడు.

గా కందగడ్డలా అయింది–
న్నడు.

రా–తరచుగా ఈ ఊరొచ్చి
్ళని ప్రముఖులు చాలామంది
హా నీ పేరు వినలేదు నేను.
ంటే అది నీ అహంకారం.''

వహించింది. ఆ యువకుడు.
రకం అని తెలిసి చాలామంది
ం. దశరథరామయ్య ఏం
. ఏం జరగనున్నదో చూడా
తూహలపడుతున్నారు.

'ను తమాయించుకున్నాడు.
ప్పుకున్నాను. ఇంతకీ నీకు

వకుడు క్షణం ఆగాడు.
?...'' అన్నాడు దశరథ

''

2

ందరూ మ్రాన్పడిపోయా
ం తాపీగా అక్కడున్న
న్నడు.
రుడుని ''అయితే నువ్వ
'' అన్నాడు దశరథ

“ఈ ఊళ్ళో ప్రముఖుడి ననుకునే నువ్వు—కొద్ది క్షణాల్లో ఓ. పెద్దమనిషిని కుక్క అని పిలిచే స్థితికి దిగజారిపోయావు. పరిస్థితులు ఎదురు తిరిగితే ఎంత ఘోరానికైనా దిగడానికి నీకు క్షణంకూడా పట్టదనడానికి—ఇంతకంటే ప్రబలసాక్ష్యం అవసరంలేదు. . .” అన్నాడా యువకుడు.

దశరథరామయ్యకు క్షణంసేపు మాటరాలేదు—“నా మాటలలో నన్నే వేలెత్తి చూపించగల తెలివి తేటలు నీకున్నాయి. కానీ నీవంటివాడిని కుక్క అని పిలవడం—దిగజారిపోవడం కింద వస్తుందని నేను అనుకోవడంలేదు” అన్నాడాయన కాసేపు ఆలోచించాక.

“నావంటి వాడిని అంటే నీ ఉద్దేశ్యమేమిటి? నిన్ను చంపుతానని అన్నంతమాత్రాన నేను చెడ్డవాడినై పోతానా? అసలు నిన్ను ఒక మనిషి చంపాలని అనుకుంటున్నాడంటే అందుక్కారణమేమిటో ఆలోచించేవా? ఒక మనిషిని ఎవరైనా చంపాలనుకుంటున్నారంటే—వాడు చాలా దుర్మార్గుడయుండాలి కదా!—”

దశరథరామయ్య వెంటనే అందుకుని “మహాత్ములని కూడా మర్డర్ చెయ్యాలనుకునే వారుంటారు” అన్నాడు.

“అవుననుకో, కానీ నువ్వు మహాత్ముడివు కావన్న పరమసత్యం నీకుకూడా తెలుసును.”

దశరథరామయ్య విసుగ్గా “సరే, నువ్వు సంగతిచెప్పు” అన్నాడు.

“చెప్పడానికేముంది? నేను నిన్ను చంపడానికి వచ్చాను.”

“అయితే చంపు. ఇంతమంది సాక్షులు నిన్ను ఉరికంబం ఎక్కిస్తారు.”

అక్కడున్న పెద్ద మనుషులందరూ సాక్షి అన్నపదం తమకు వర్తిస్తుందని తెలియగానే కంగారుగా ముఖాలు పెట్టారు.

"తన్ను చంపిన గాడ్సేని రక్షించమని కోరుతూ అంతిమ శ్వాస విడిచాడు గాంధీమహాత్ముడు. నేనింకా నిన్ను చంపకుండానే — నన్నురికంబం ఎక్కించటానికి సాక్షుల్ని చూసుకుంటున్నావు. నువ్వు మహాత్ముడివి కాదనడానికి వీరందరికీ ఇది సాక్ష్యం. అయినా సాక్షులకు భయపడేవాడినైతే ఇంతమంది ముందు వచ్చి విషయం ఎందుకు చెబుతాను? నిన్ను చంపే విధానం నాకు తెలుసు. ఆ దేవుడే దిగివచ్చి ఎదురుసాక్ష్యం చెప్పినా నన్నురికంబం ఎక్కించలేని విధంగా నిన్ను చంపుతాను" అన్నాడా యువకుడు.

"మొరిగేకుక్క..." అన్నాడు దశరథరామయ్య కసిగా.

యువకుడు చిన్నగా నవ్వి—"అన్ని సమయాల్లోనూ ఆవేశపడ్డం నా కలవాటు లేదు. నీ చావు త్వరలోనే వున్నదని హెచ్చరించడానికి వచ్చాను. ఈలోగా నీ కోర్కెలు తీర్చుకో. వీలునామాలు రాసుకో. అన్ని ఏర్పాట్లూ చేసుకో. నేను మళ్ళీసారి నిన్ను కలుసుకోడానికి వచ్చేసరికి నీకు రెండుమూడు రోజుల జీవన వ్యవధి మాత్రమే వుంటుంది" అన్నాడు.

"చాలా భయంగా ఉందినాకు" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

"ఉన్న కాస్త వ్యవధినీ భయంతో వృధా చేసుకోకు. ఎక్కడో అదృష్టవంతులకుగానీ, చావు చెప్పిరావడం జరగదు."

"చూడు_నీ పేరేమిటో తెలుసుకోవచ్చా?"

"నిరభ్యంతరంగా తెలుసుకోవచ్చు. తెలుసుకుని ఏం చేస్తావ్?"

"పిచ్చాసుపత్రిలో చేర్చడానికి మనిషి పేరుకూడా తెలియాలి?"

"అయితే మంచిదే. నా పేరు సుబ్బారావ్" అన్నాడా యువకుడు.

"చూడు మిస్టర్ సుబ్బారావ్, నన్ను చంపాలని అనుకుంటున్నావు కదా. ఎందుకో తెలుసా నీకు?"

"తెలుసు!"

"అయితే ఎందుకో చెప్పు."

"సీతాపతి తెలుసా నీకు!"

"వాడా - వాడెవడు?"

"బాగా అడిగావ్ - సీతాపతిని మరచిపోయావు కాబట్టే, నిన్ను నేను చంపడానికి రావాల్సొచ్చింది."

"నాకు తెలియని మనిషిని నేను మరచిపోయే ప్రసక్తి ఎక్కడవుంది?"

"లేదులే—అయినా నేను పిచ్చాసుపత్రిలో చేరవలసిన వాణ్నికదా. నా మాటలగురించి భయపడకు. ఎందుకయినా మంచిది—ఏ పుట్టలో ఏ పాముందోననే జ్ఞానమయినా నీకుంటే వెంటనే వీలునామా రాయించి అన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకో. చావకపోతే మంచిదే, ఒకవేళ చస్తే అప్పుడు విచారించి లాభం లేదుకదా" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"నీ సలహాకి చాలా థాంక్స్" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

"నువ్వు చావడం అప్పుడే ఆరంభమైంది. మరి నే వస్తాను" అని అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయాడు సుబ్బారావు.

3

"ఇలాంటి తమాషా జీవితంలో చూడలేదు" అన్నాడో పెద్దమనిషి.

"ఇందిరాగాంధి ఎన్నికలు జరిపించడంకంటె చిత్రంగా ఉందిది" అన్నాడింకో పెద్దమనిషి.

"భారత ప్రజలు తమకేవో అన్యాయాలు జరిగాయనీ, అవి తీరుస్తుందనీ ఆశపడి బుర్ర ఉపయోగించి ఓటుచేసి జనతా నెన్నుకోవడంకంటే విచిత్రమిది" అన్నాడు మరో పెద్దమనిషి.

"జరిగిన ఘోరాలన్నీ తెలిసేకకూడా ఇందిరాగాంధీని ప్రజలు తమ మధ్యకు ధైర్యంగా రానివ్వడంకంటె ఆశ్చర్య కరమైన సంఘటన నా కళ్ళతో చూసాను" అన్నాడు ఇంకో పెద్దమనిషి.

మరికొందరు జనతాపార్టీని విమర్శిస్తూకూడా ఈ సంఘ టన ఆశ్చర్యకరమైన దన్నారు.

"మీరు మీమీ రాజకీయ పరిజ్ఞానాన్ని బాగానే ప్రకటించుకుంటున్నారు కానీ నా ఇబ్బంది గ్రహించడం లేదు" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"అవును, నిజమే, మీరేంచేస్తారిప్పుడు?"

"మీ సలహా ఏమిటి?" అడిగాడు దశరథరామయ్య.

వెంటనే పెద్ద ఎత్తున గుసగుసలు ప్రారంభమయ్యాయి. అలా అలా అయిదారు నిమిషాలు కొనసాగేక "ఆ యువ కుణ్ణి మనం వెళ్ళిపోనివ్వకుండా ఆపవల్సింది" అన్నాడో పెద్దమనిషి.

"ఎందుకు నన్ను చంపడానికా?" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

"వాడు మిమ్మల్ని చంపుతాడని అనుకుంటున్నారా?" అంటూ మరో పెద్ద మనిషి ఎదురుప్రశ్న వేశాడు.

"మొరిగే కుక్క..." అంటూ పళ్ళుకొరికాడు దశరథ రామయ్య.

"మొరిగే కుక్కలు కొన్ని కరచినవైనం నాకు తెలుసును" అన్నాడింకో పెద్దమనిషి.

"అయితే ఏం చెయ్యమంటారు నన్ను?"

"కొంతకాలంపాటు జాగ్రత్తగా ఉండాలి మీరు."

"కొంతకాలమంటే ఎంతకాలం?" విసుగ్గా అన్నాడు దశరథరామయ్య.

ఒక పెద్దమనిషి లేచినిలబడి "దశరథరామయ్యగారూ! మీరు బాగా అప్ సెట్ అయ్యారు. కాసేపు విశ్రాంతి అవసరంమీకు. మేము శెలవుతీసుకుంటాము. ఈరాత్రంతా ఆలోచించి మీకు మేమేవిధంగా సహాయపడగలమో చెబుతాము. మీరుకూడా ఆలోచించండి. అందాకా శెలవు" అన్నాడు.

అంతా శెలవుతీసుకుని వెళ్ళిపోయాక దరశథరామయ్య ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు.

"ఈరోజు మీ సమావేశం త్వరగా ముగిసినట్లుంది" అన్నది రుక్మిణి, భర్తను పలకరిస్తూ.

దశరథరామయ్య మాట్లాడకుండా లోపల కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. అప్పుడే రుక్మిణి భర్తవంక చూసి ఆశ్చర్యంగా "అదేంటండీ అలాగున్నారు" అంది.

"చెప్పనా?" అన్నాడు దశరథరామయ్య నీరసంగా.

గాథా నాథా తెలియక

చంపుతానని బెదిరించి
వేశం త్వరగా ముగిసి

్రరూ?'' అంది.
ంగా చెప్పాడు. అంతా
వచ్చి ఆలా బెదిరించి
ాస్తూ ఊరుకున్నారా?''

ుజన సంఘటన. దీని
ూాస్తూ ఊరుకోవడంలో
్నబట్టి వాడినో పిచ్చి

ఆ దేవుడి దయవల్ల.''
్ను. కానీ''
• రుక్మిణి.

దశరథరామయ్య—

"అందుకే సుబ్బారావు విషయం తేలికగా తీసుకోవలసినది కాదని నాకు అనిపిస్తోంది."

4

రుక్మిణి ఆశ్చర్యంగా భర్తవంక చూసి, "ఎవరండీ ఆ సీతాపతి. అతనికీ మీకూ సంబంధమేమిటి?" అంది.

"ఈ విషయంలో నన్నింకేమీ అడగవద్దు. ఆ విషయం ప్రస్తుతానికి ఒకరికి చెప్పవలసినది కాదు" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

రుక్మిణి కనుకొలుకుల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి— "ఏదో రహస్యం మిమ్మల్ని వేధిస్తున్నదని నాకు తెలుసు. అదృష్టం ప్రసక్తి తీసుకువచ్చినపుడల్లా మీ ముఖం అదోలా అయి పోతుంది. దానికీ ఈ సీతాపతికీ ఏదో సంబంధముండి ఉండాలి. చెప్పకూడని రహస్యం తెలుసుకోవాలని నాకు లేదు. కానీ మీ అర్ధాంగిగా వేయికళ్ళతో మిమ్మల్ని కాపాడుకోవలసిన అవసరం నాకుంది. అందుకు సహాయ పడుతుందని తోస్తే ఆ రహస్యం నాకు చెప్పండి."

"నువ్వు దిగులుపడకు రుక్మిణీ, సమయం వచ్చినపుడు అన్నీ నేనే చెబుతాను."

"ఇప్పటికే సమయం మించిపోయిందేమో?"

దశరథరామయ్య వెంటనే జవాబివ్వలేదు. ఓ క్షణం ఆగి "వంటయిందా?" అన్నాడు.

"ముక్కలు వేయించాలి. అంతే!"

"అయితే ఆ పనిచూడు. చాలా ఆకలిగావుంది నాకు"

భర్తకింక తనతో మాట్లాడటం ఇష్టంలేదని గ్రహించి, అక్కణ్నుంచి వెళ్ళిపోయింది రుక్మిణి. ఆవిడ వెళ్ళి

పోగానే దశరథరామయ్య అక్కణ్నించి ఇంకో గదిలోకి వెళ్ళాడు. ఆ గదిలోని బీరువా తెరిచి బట్టల అడుగునించి ఒక ఉత్తరం తీశాడు. మడతవిప్పి తనలోతనే ఓసారి చదువుకున్నాడు.

"తొందర్లోనే నీ గుండెల్లో నిద్రపోవడానికి వస్తున్నాను—" 'సీతాపతి.'

పొడిగా ఒకే ఒక వాక్యమున్న ఆ ఉత్తరం చదువుకొని మళ్ళీ యథాస్థానంలో ఉంచి బీరువా తలుపులు తాళం వేశాడు దశరథరామయ్య.

ఆయన తిరిగి కుర్చీలో కూర్చుని కన్నులుమూసి ఆలోచనలో పడ్డాడు. చాలా తీవ్రాలోచనలో ఉన్నాడని ఆయనను చూడగానే అర్థమైపోతుంది. ఆయన ముఖంలో కలవరపాటు స్పష్టంగా కనబడుతోంది.

మరో పదినిమిషాల్లో ఆయనకు భోజనానికి పిలుపు వచ్చింది. లేచి వెళ్ళాడాయన.

"పిల్లల్ని చూడాలనుందే" అన్నాడు దశరథరామయ్య భోజనానికుపక్రమిస్తూ.

"ఇంకా వెళ్ళి నెలయినా కాలేదు. అప్పుడే యెలా వస్తారు?" అంది రుక్మిణి.

దశరథరామయ్య ముగ్గురు పిల్లలూ విశాఖపట్నంలో ఆయన అన్నగారింట్లో ఉండి చదువుకుంటున్నారు. పెద్ద వాళ్ళిద్దరూ యూనివర్శిటీ కారణంగా అక్కడ చదువుతున్నారు. అమ్మాయి వాణి మాత్రం అక్కడ చదవడానికి వేరే కారణంవుంది.

దశరథరామయ్య అన్నకు ఆడపిల్లలులేరు. వాణి అంటే వాళ్ళకెంతో అభిమానం. వాణి తమ దగ్గరేవుండి

తమ ఇంట్లోనే చదువుకోవాలనీ, ఆ విధంగా కొంత ఆడ పిల్ల ముచ్చట తీరుతుందనీ అన్నగారు కోరగా దశరథ రామయ్య కాదనలేక పోయాడు.

అయితే అసలు కారణం అదొక్కటే కాదని రుక్మిణి అనుకొంటూంటుంది.

దశరథరామయ్య అన్నగారికి అట్టే ఆస్తిలేదు. కష్టం మీద సంసారం నడుపుతున్నాడాయన. చిన్నతనంనించీ ఉన్నదాన్ని పదింతలు చేసుకోగలిగాడు దశరథరామయ్య. ఆయన అన్నగారు కాస్త జోరుగా ఖర్చుపెట్టి ఉన్నది పాడు చేసుకున్నాడు. పిల్లల్నాయన దగ్గరుంచి ఆ పేరుతో ఆయనకు ఖర్చులకని ప్రతినెలా కాస్త ఎక్కువగానే డబ్బు పంపుతూంటాడు దశరథరామయ్య. అన్నగారికీ విధంగా సాయపడడం కోసమే పిల్లలు ముగ్గుర్నీ వారింట పెట్టాడని రుక్మిణి అనుకుంటూంటుంది.

"అవును. అప్పుడే ఎలావస్తారు? మనమైనా వెళ్ళి చూడాలి. రమ్మని మనమైనా వ్రాయాలి" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"ఓ నెలరోజులు ఆఫీసుకు సెలవుపెట్టండి. వెళ్ళి విశాఖపట్నంలో ఉందాం" అంది రుక్మిణి.

"అలా కుదరదు రుక్మిణీ."

"ఎందుకని? మీకు సెలవు దొరకదా?"

"సెలవు దొరకడం ఒక సమస్యకాదు. పిల్లల దగ్గరికిప్పుడు వెళ్ళానంటే నా మనసు దుర్బలమవుతుంది. ప్రస్తుతం నాకు మనోబలం అవసరం" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

"పేరుకి అర్ధాంగినే కానీ—మీ సమస్య ఏమిటో

తెలుసుకునేందుకూడా నోచుకోలేదు నేను'' అంది బాధగా రుక్మిణి.

''అలా బాధపడతావెందుకే, కొన్ని సమస్యలు తెలియక పోవడంలోనే సుఖముంటుంది. ఈ సత్యం ఈరోజు కాకపోయినా, త్వరలోనే నువ్వు గ్రహిస్తావు'' అన్నాడు దశరథరామయ్య.

''అలాగేలెండి, కానీ సీతాపతి ఎవ్వరో నాకు చెప్పరూ?'' అంది రుక్మిణి.

దశరథరామయ్య నవ్వి ''తెలుసుకుని ఏంచేస్తావ్?'' అన్నాడు.

''తెలిసేక చెబుతాను.''

''అనవసరంగా కంగారు పడకు. ఒకటి రెండురోజుల్లో ఆ సీతాపతి మనింటికే రావచ్చు. అప్పుడతన్ని నువ్వు స్వయంగా చూడవచ్చు'' అన్నాడు దశరథరామయ్య.

''ఎలా వుంటాడో, ఎక్కడుంటాడో, ఏం చేస్తాడో_ ఆ సీతాపతి'' అనుకుంది రుక్మిణి.

5

''గడ్డం బాగా గీశావోయ్''అని మెచ్చుకున్నాడతను.

''ఎప్పుడూ అంతేనండి'' అన్నాడు గర్వంగా మంగలి.

''మంచిది_వస్తాను...'' అంటూ అతను అక్కణ్ణించి కదలబోయాడు.

''డబ్బులు'' అన్నాడు మంగలి తటపటాయిస్తూ.

''అదుగో ఆ పక్క కుర్చీలో కూర్చున్నాయనే నాకూ ఇచ్చేస్తాడు డబ్బులు'' అంటూ షాపులో గడ్డం గీయించు కుంటున్న మరో వ్యక్తిని చూపించాడు ఆ వ్యక్తి.

"అయితే ఒక్క నిముషమాగండి" అంటూ ఆ పక్క కుర్చీలో అతని దగ్గరకు వెళ్ళి—"మీరు ఇద్దరికి డబ్బు లిస్తారా?" అనడిగాడు.

"నేనెందుకిస్తాను?" అన్నాడతను గెడ్డం గీయించు కుంటూనే.

"అలాగంటారేమిటి రమణమూర్తిగారూ!" అంటూ ఆ వ్యక్తి అతన్ని సమీపించాడు.

గెడ్డం గీయించుకుంటున్న రమణమూర్తి మంగలిని ఆగమని చెప్పి ఆ వ్యక్తి వంక తీవ్రంగా చూసి—"ఎవరు నాయనా నువ్వు? నన్నెరిగినట్లే పిలుస్తున్నావ్—" అన్నాడు.

"ఎంత తెలిసినవారు కాకపోతే—గెడ్డానికి మిమ్మల్ని డబ్బులిమ్మంటాను?" అన్నాడా వ్యక్తి.

రమణమూర్తి తడబడి-"అనడందాకా బాగానే వుంది, నేనివ్వద్దూ" అన్నాడు.

"ఎందుకివ్వరూ" అన్నాడు ఆ వ్యక్తి.

"ఎందుకివ్వాలి?"

ఆ వ్యక్తి స్వరం తగ్గించి "ఇస్తే లాభముంటుంది" అన్నాడు.

"ఏమిటా లాభం?"

"సీతాపతి తెలుసా మీకు?"

హఠాత్తుగా రమణమూర్తి ముఖం మారిపోయింది. కాస్త కంగారుకూడా ఆయనముఖంలో కనబడింది "తెలిస్తే ఏం?" అన్నాడు.

"మీకు నేనతన్ని చూపిస్తాను" అన్నాడు నెమ్మదిగా ఆ వ్యక్తి.

"గడ్డం గీసేయవోయ్—" అన్నాడు రమణమూర్తి ఉన్నట్లుండి. అదయ్యాక ఆయన యిద్దరికీ తనే డబ్బులు యిచ్చేశాడు.

ఇద్దరూ బయటకు వచ్చేక—"సీతాపతి నీకెలా తెలుసు?" అనడిగాడు రమణమూర్తి ఆ వ్యక్తిని.

"ఎలా తెలిస్తే మీ కెందుకు? అతన్ని మీకు చూపిస్తాను నేను..."

"ఎక్కడున్నాడు సీతాపతి..."

"అతన్ని చూపిద్దామనే మీ ఇంటికి వెళ్ళాను. మీరింట్లో లేరనీ మంగలిషాపుకు వెళ్ళారనీ తెలిసింది. నేను వచ్చేసరికి మీరు మంగలిషాపులో కూర్చుని వున్నారు. నేనూ మీ పక్కనే కూర్చున్నాను. ఆలశ్యముందని కాఫీ తాగడానికి బైటకు వెళ్ళారు మీరు. ఈలోగా నేను గడ్డం గీయించేసుకున్నాను. నేను మధ్యలో వుండగా మీరు వచ్చారు. మీవల్ల మంచి ప్రతిఫలముంటుందని తెలిసిన కారణంగా జేబులో పైసా లేకుండా బయల్దేరాను..."

"సరే—నీకు నేనెలా తెలుసు?"

"తెలియకపోవడమేమిటండీ—ప్రతిరోజూ సీతాపతి ఆచూకీకోసం మీరు ప్రయత్నిస్తున్నారనీ — ఆచూకీ తెలిపిన వారి కెంత డబ్బయినా ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నారనీ నిన్ననే ఆయన నాకు చెప్పాడు."

"అయితే ఎక్కడున్నాడు సీతాపతి?"

"కాస్త మీ ఇంటికి తీసుకువెళ్ళి కమ్మని కాఫీ ఇప్పించండి. అక్కడే స్నానపానాదులు ముగించుకున్నాక మనమిద్దరం కలిసి సీతాపతిని చూడ్డానికి వెడదాం..." అన్నాడా వ్యక్తి.

“ఇంతకీ నీ పేరు.”

“కొండల్రావు.”

రమణమూర్తి, కొండల్రావు కలిసి—రమణమూర్తి ఇంటికి వెళ్ళారు. రమణమూర్తి తలుపు తట్టాడు. తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. ఎవరో అపరిచితవ్యక్తి వచ్చి తలుపు తీశాడు.

“ఎవరండీ మీరు?” అన్నాడాశ్చర్యంగా రమణమూర్తి.

“లోపలకురండి-చెబుతాను” అన్నాడా అపరిచితుడు.

రమణమూర్తితోపాటు కొండల్రావుకూడా లోపల ప్రవేశించాడు. కొండల్రావు మళ్ళీ తలుపులు తనే మూసి-“ఆయనే సీతాపతి...” అన్నాడు.

రమణమూర్తి ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఆయనకు ముందడుగు పడలేదు.

6

“ఏమిటో—ఆడపిల్లని కన్నామనేగానీ ఓ అచ్చటా ముచ్చటా తీరడంలేదు” అంది రుక్మిణి టెలిగ్రాం భర్తకు చూపిస్తూ.

దశరథరామయ్య బాధగా నిట్టూర్చి—“అమ్మాయి పెద్దమనిషయిందనగానే అచ్చట ముచ్చట్లు గురించి నువ్వాలోచిస్తున్నావ్. వాటికెలాగూ ఏలోటూ రాదు. ఇంకోగంటలో మనం బయల్దేరి వెడదాం. అన్ని సరదాలూ దగ్గరుండి జరిపించుకువద్దాం. కానీ నా అసలు బెంగ నీకర్థంకాదు” అన్నాడు.

“బాగుందండీ-ఇంక దానికి వరుణ్ణి చూడాలనేగదా మీకు బాధ-దానికేం, బంగారంలాంటి మొగుడు దొరుకుతాడు. మనకేమన్నా లేదా పోగా...”

"అది కాదులే నా బాధ..."

"మరి..."

"అది సరే_శ్యామల సంగతి ఆలోచించావా?"

"ఆలోచించడానికేముందండీ_చిన్నప్పట్నించీ అనుకున్నదే కదా—ఆ పిల్ల తలిదండ్రులు చాలా పట్టుదలగా వున్నారు. మన పెద్దాడికీ ఆ పిల్లకీ ఈడూ జోడూ కూడా బ్రహ్మాండంగా వుంటుంది..."

అన్నీ బాగానే వున్నాయి. కానీ..."

"కానీ ఏంటండీ — అన్నిమాటలూ అయిపోయాయి కదా..."

"అదే కదే నా బాధ..."

"సంబంధం నిశ్చయమైతే బాధ ఎందుకండీ..."

"బాధ ఎందుకంటావా_సుబ్బారావు తెలుసా నీకు?"

"ఏ సుబ్బారావు_మీకూ నాకూ తెలియనివాడేనా?"

"వాడే—వాడు శ్యామలను ప్రేమించాడుట."

"ఏడవలేకపోయాను."

"ఏడవలేకపోవడం సంగతెలాగున్నా—వాడు మనని ఏడిపిస్తున్నాడు."

"ఏమని—?"

"శ్యామల పెళ్ళి తనతో జరగకపోతే నన్ను చంపుతానని."

"ఏమన్నారూ?" అంది రుక్మిణి.

"నన్ను చంపుతాట్ట."

"చంపితే చూస్తూ ఊరుకుంటారా?"

"ఊరుకోవడం మాటెలాగున్నా నేను చావడం ఖాయం. ఎందుకంటే..."

"చెప్పండి!"

"వాడు సీతాపతి పంపగావచ్చాడు. నన్ను చంపడం వాడి డ్యూటీ. శ్యామలను వాడికిచ్చి చేయగలిగితే— వాడు నన్ను వదిలేస్తాడు. సీతాపతికి వాడెలాగో నచ్చ జెప్పుకుంటాడు...ఆ విధంగా నేను రక్షించబడతాను..."

రుక్మిణి భర్తవంక ఆశ్చర్యంగా చూసి-"మీరు మరీ ఆడదానిలా భయపడిపోతున్నారు. వాడు చంపుతాను, చంపుతానని అదేపనిగా బహిరంగంగా బెదిరిస్తూంటే— భయపడిపోవడానికిక్కడ ఎవరూ గాజులు తొడిగించు కుని లేరు...అని వాడితో తెగేసి చెప్పలేకపోయారా?" అంది.

"అసలు సంగతి తెలియదు నీకు. వాడు నన్ను చంపే పద్ధతి వేరు. వాడికేవిధంగానూ ప్రమాదంలేని పద్ధతి అది. వాడిని మనమేమీ చేయలేని అసహాయదశమన కేర్పడుతుంది. స్లోపాయిజన్ కంటె దారుణంగా శరీరాన్ని దహించగల పద్ధతి సీతాపతికుంది."

"ఎవరండీ ఆ సీతాపతి — ఎందుకు వాడికి మీమీద పగ!"

"అది నీకు నేను వివరించి చెప్పలేను."

"చెప్పాల్సిందే" పట్టుదలగా అంది రుక్మిణి.

"మనకి టైమవుతోంది. తొందరగా పెట్టె సరు. ఈ బస్సు మిస్సయిందంటే మళ్ళీ ఇప్పట్లో బస్సు లేదు." అన్నాడు దశరథరామయ్య.

రుక్మిణి హడావుడిగా లోపలకు పరుగెత్తింది.

7

"ఏమండీ—మీరు దశరథరామయ్యగారితో మాట్లా డేరా?" అంది విమల.

"ఏం మాట్లాడాలే" అన్నాడు చిరాగ్గా కృష్ణారావు.

"బాగుందండీ_ఆడపిల్ల గలవాళ్ళం."

"ఓహ్_అదా_దండకం విప్పకు కానీ_అది సెటిలై పోయిన సంబంధమేగదా. దానికి మళ్ళీ మాటలెందుకూ."

"చాలా బాగుందండీ - మాటల్లేకుండా పెళ్ళిదానంత టది జరిగిపోతుందా?" అంది విమల.

"జరగదు. కానీ ఒకసారి మాటలైపోయాక ఆ పెళ్ళి ఆగదుకూడా."

"ఆగదు_సరే_కానీ ఒక తేదీ అనీ, ముహూర్తమనీ నిశ్చయించేక గదా."

"ఆ సంగతి దశరథరామయ్యగా రెప్పుడో స్పష్టం చేశారు. వాళ్ళబ్బాయి థీసిస్ సబ్మిట్ చేసేదాకా పెళ్ళి మాటే లేదు."

"ఆ సంగతి నాకూ గుర్తుందండీ. కానీ ఇటీవల అమ్మాయి ప్రవర్తనచూస్తే నాకు కాస్త భయంగా వుంది."

"ఏం_ఏమయింది?" అన్నాడు కృష్ణారావు ఆత్రుతగా.

"ఏమీ లేదు. ఇంటికి బాగా ఆలస్యంగా వస్తుంది. ఏమని అడిగితే సరైన కారణం చెప్పదు. మనిషిమటుకు చాలా ఉత్సాహంగా కనబడుతుంది. రాత్రిళ్ళు నిద్దర్లో వుండా మధ్యలో లేచి కూర్చుంటుంది. చదువుమీద శ్రద్ధ కాస్త తగ్గినట్లే అనిపిస్తుంది."

"అయితే ఏమంటావ్?"

"చాలాసార్లు అమ్మాయి తనతో స్నేహితురాలున్నదనీ తనంటే ప్రాణమిస్తుందనీ తనతో తిరగడంవల్లనే తన కాలక్షేమవుతున్నదనీ నాతో సంబాయిషీగా చెప్పేకుంది.

అది చాలాకాలం నమ్మాను కానీ ఇప్పుడిప్పుడే నాకో అనుమానం కలుగుతోంది.''

''ఏమిటది?''

''అది తిరుగుతున్న మనిషి స్నేహితురాలు కాదు, స్నేహితుడు అని.''

''ఏమన్నావ్?''

''ఏమంటే యేం లెండి కానీ — దశరథరామయ్య గారితో త్వరగా పెళ్ళిమాటలు మాట్లాడండి.''

కృష్ణారావు ఆలోచనలో పడి—''ఇంతకీ అమ్మాయింకా ఇంటికి రాలేదుకదూ?'' అన్నాడు. ఆయన చేతి వాచీ తొమ్మిదింపావయింది.

''కాలేజీ అయిదు లోపులోనే వదిలేస్తారు. ఈ రోజు ఆలశ్యమవుతుందని అది చెప్పనే చెప్పిందిలెండి. తన స్నేహితురాలితో సినిమాకు వెడుతుందిట.''

కృష్ణారావు భ్రుకుటి ముడతలుపడింది — ''రాత్రి తొమ్మిదివరకూ స్నేహితురాలితో కాలక్షేపమా? ఇలా ఇప్పటికి ఎన్నిసార్లు జరిగి వుంటుంది?''

''తెలుసుకుని ఏం చేస్తారండీ-నేను చెప్పినట్లు చేయండి. దశరథ...''

''అలాగేకానీ— ఈరోజు ఆ స్నేహితురాలికథ తేలుస్తాను.'' అన్నాడు కృష్ణారావు.

''మన అనుమానాలకో రూపాన్నిచ్చి పిల్లదాన్ని మందలించారంటే—అబద్దం నిజమైపోగలదు. మీ రావేశపడి పోకండి. పెళ్ళి సంగతి చూస్తారని ఈ విషయం చెప్పాను గానీ—లేకపోతే ఇందులో జరిగిపోయే ప్రమాదమేమీ లేదని నాకు తెలుసును. మన పిల్లమీద నాకా నమ్మకముంది'' అంది విమల.

"సీతాపతి లోపలే వున్నాడని నువ్వు నాకు చెప్ప లేదు" అన్నాడు రమణమూర్తి తడబడుతూ.

"సీతాపతి చెప్పొద్దన్నాడు. మిమ్మల్ని అర్జంటుగా వెంటబెట్టుకు రమ్మన్నాడు" అన్నాడు కొండల్రావు.

రమణమూర్తి ముఖం పాలిపోయింది.

"నన్ను చాలాకాలంగా ఎరుగుదువు. కాని చూడ్డం ఇదే ప్రథమమనుకుంటాను" అన్నాడు సీతాపతి.

"అవును. కానీ ఇప్పుడెందుకొచ్చావు?"

"ఆ విషయం నీకు నా ఉత్తరాల్లో వివరించి వున్నాను. మళ్ళీ చెప్పాలా?"

"వద్దు—" అన్నాడు రమణమూర్తి భయంగా. ఆ విషయం తలుచుకునేందుకూడా భయంగా ఉన్నదని అతని ముఖం చూస్తేనే తెలుస్తుంది.

"పద_ లోపలకు..." అన్నాడు సీతాపతి. రమణ మూర్తి, కొండల్రావు సీతాపతిని అనుసరించారు. ఆ గదిలో.......

రమణమూర్తి భార్య, ఆయన కూతురు పద్ధెనిమిదేళ్ళ సుమతి, కొడుకు పధ్నాలుగేళ్ళ శేఖర్ కాళ్ళూ చేతులూ కట్టివేయబడి, నోట్లో గుడ్డలు కుక్కబడి ఉన్నారు.

"ఇది ప్రెజెంట్ సిట్యుయేషన్ ..." అన్నాడు సీతాపతి.

"సీతాపతి _ నన్ను క్షమించు. జరిగినదేదో జరిగి పోయింది. మళ్ళీ జీవితంలో అలాంటి పొరపాటు చేయ లేదు. నువ్వు తలపెట్టిన ఘోరం తలచుకుంటేనే నేను

వణికిపోతున్నాను. నేను చేసిన తప్పుకి ఇంకొకరిని శిక్షించడం చాలా అన్యాయం.''

''అలా వణికిపోకు రమణమూర్తీ! అందుకే తప్పుచేసే ముందు బాగా ఆలోచించాలి. ఆ తప్పువల్ల రానున్న అన్ని దుష్ఫలితాలనూ అనుభవించడానికి సిద్ధపడాలి. నీ తప్పుకు ఇంకొకర్ని శిక్షించడం అన్యాయమంటున్నావు.

కానీ నువ్వు నాకు చేసిన అన్యాయమంటూ ఏమీ లేదు. ఇంకొకరికి చేసిన అన్యాయం నన్ను బాధపెట్టి ప్రతీకారానికి పురిగొల్పింది. అలాగే నేను శిక్షించేదింకొకరిని అయినప్పటికీ, అది నిన్నూ బాధపెడుతుందని నాకు తెలుసు. అందుకోసం ఒకటికాదు, రెండుకాదు— పదిహేను సంవత్సరాలకుపైగా వేచాను. నా ప్రతీకారం ఇంతకాలానికి పరిణతికి వచ్చింది. ఇంక నన్ను బ్రహ్మరుద్రాదులుకూడా ఆపలేరు.

నేను తప్పు చేస్తున్నానని అనుకోవడంలేదు. ఈ పని సక్రమంగా నెరవేరడంకోసం దేవుణ్ణి ఎంతగానో ప్రార్థించాను. దైవానుగ్రహంవల్ల నా కోరిక ఈడేరులోంది. నేను చేసేది అన్యాయమే అయితే ఈ క్రియను భగవంతుడే ఆపుతాడు'' అని సీతాపతి క్షణం ఆగాడు.

రమణమూర్తి అప్పుడప్పుడే కలయబడడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడని గ్రహించి సీతాపతి చటుక్కున జేబులోంచి రివాల్వర్ తీసి గురిపెట్టి—''పిచ్చిపిచ్చి వేషాలు వెయ్యవద్దు'' అన్నాడు.

రమణమూర్తి వున్నవాడున్నట్లు కదలకుండా నిలబడిపోయాడు. కొండల్రావు అతన్నికూడా బంధించి నోట్లో గుడ్డలు కుక్కాడు.

సీతాపతి ఈ పర్యాయం రమణమూర్తి కుటుంబంవైపు తిరిగి—"మీ ముగ్గురికీ అతి ముఖ్యబంధువు అయిన ఈ రమణమూర్తి అనబడే దుర్మార్గుడి పూర్వకథ మీరు కొంచెం తెలుసుకోవాల్సి వుంది. అప్పుడు నేను ఇలా ఎందుకు ప్రవర్తిస్తున్నానో అర్థం చేసుకోగలుగుతారు." అని ఆగాడు. అతని కంఠంలో కొద్దిగా విషాదం చోటు చేసుకుంది.

"నాకో కూతురుండేది. దాని పేరు రమ. దానికి నేనూ, నాకు అదీ తప్ప ఎవ్వరూ లేరు. ప్రాణానికి ప్రాణంలా పెంచాను దానిని. దానికి పద్దెనిమిదేళ్ళ వయసు రాగానే పెళ్ళి చేయాలనుకున్నాను.

అయితే వయసు దాన్ని మోసం చేసింది. ఒక దుర్మార్గుడి వలలోపడి అది గర్భవతయ్యింది. తను గర్భవతినని తెలియగానే అది ఆ దుర్మార్గుణ్ణి పెళ్ళికి ఒత్తిడి చేసింది. వాడు తోకముడిచి పారిపోయాడు. గత్యంతరం కానక—నాకు ముఖం చూపించలేక అది ఆత్మహత్యకు పాల్పడింది.

అయితే అప్పుడు దాన్నో వ్యక్తి కాపాడాడు. ఆత్మహత్య మహాపాతకమన్నాడు. అంతకంటే మహాపాతకం తను చేశానని అది అనగా—వివరాలడిగి తెలుసుకుని దాన్ని తనతో వచ్చేయమనీ తనే దానికో మంచిదారి చూపిస్తాననీ అన్నాడు. తనకింకేదారీ అవసరంలేదని రమ అంటే—

'నువ్వు చేసింది తప్పేమీ కాదు. నీ అంతమంచిదాన్ని, అందమైనదాన్ని పెళ్ళి చేసుకోవడం నా అదృష్టంగా భావిస్తాను. నీ ఇంట్లో వాళ్ళకు చెప్పకుండా నాతో వచ్చే

సేయ్. నీ కడుపులోని బిడ్డ బయటకు వచ్చేవరకూ మనం రహస్యంగా ఎక్కడైనా గడుపుదాం. ఆ తర్వాత ఆ శిశువునే మన శిశువుగా ప్రపంచానికి ప్రకటించుదాం. ఎన్నో నెలలో బిడ్డపుట్టిందని ఎవ్వరూ అడగరప్పుడు. ధైర్యంగా మన బంధువులందర్నీ మనమప్పుడు కలుసుకో వచ్చు' అన్నాడా వ్యక్తి.

రమ నమ్మి అతనితో వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళేముందు నాకో చీటీపెట్టి—జరిగినది తెలియబరచింది. నాకు సగం దుఃఖమూ, సగం సంతోషమూ కలిగాయి. అలా నా రమను తీసుకువెళ్ళిన వ్యక్తి పేరు రమణమూర్తి. ప్రస్తుతం మీ ఎదురుగా మీ ముఖ్యబంధువుగా నిలబడి వున్నాడు" అని మళ్ళీ మరోక్షణం ఆగాడు సీతాపతి—

నా కూతురు కొద్ది నెలల్లో ఒడిలో బిడ్డతో, సరసన భర్తతో తిరిగి వస్తుందని వేయికళ్ళతో ఎదురుచూసాను. అలా ఎదురుచూసిన నాకు జవాబుగా ఓ ఉత్తరంవచ్చింది. అది నా కూతురే రాసింది.

"నాన్నా మరోసారి జీవితంలో మోసపోయాను. నన్ను పెళ్ళాడతానన్న వాడికి ఎప్పుడో పెళ్ళయి పోయింది. వాడికో రెండుమూడేళ్ళ పాపకూడావుంది. వాడు ప్రస్తుతం నన్ను వేశ్యాగృహానికి అమ్మే ప్రయత్నంలో ఉన్నాడు. కానీ అందుకు నేను మిగిలి ఉండలేకదా. మళ్ళీ నేను మిమ్మల్ని చూడలేను. ఏ మాత్రం వీలుపడినా వాడికి బుద్ధివచ్చేలా తగిన రీతిగా ప్రతీకారం తీర్చుకోండి. వాడి చిరునామా యిక్కడ పొందుపరుస్తున్నాను."

అని రాసిందది. అలాంటుత్తరం చూస్తే ఏ కన్న తండ్రికయినా గుండె చెరువయిపోతుంది. అప్పట్నించీ నా గుండె పగతో సెగలుకక్కుతోంది. పదిహేనేళ్ళ తరువాత ఇప్పటికి నాకు అవకాశం వచ్చింది. ప్రతీకారం తీర్చుకోక మానలేను'' అన్నాడు సీతాపతి.

''సీతాపతీ!'' అన్నాడు రమణమూర్తి. అంతకుమించి ఆయన నోటమ్మట మరేమాటా రాలేదు.

''కొండల్రావ్!'' అన్నాడు సీతాపతి—''శేఖర్నీ, అతని తల్లినీ ఈ గదిలోంచి తప్పించి, ఇంకో గదిలో వదిలేసిరా—ఎత్తుకుని తీసుకువెళ్ళాలిమరి—యెందుకంటే వాళ్ళు బందీలుకదా—''

కొండల్రావ్ ఆ పనికి ఉపక్రమించగానే ''సిద్ధంగా ఉండు రమణమూర్తీ. జరగబోయేది కళ్ళారా చూద్దువు గాని'' అన్నాడు సీతాపతి.

9

''ఏమండీ ఇలాగైతే ఎలాగండీ'' అంది భర్త ఇంట్లో అడుగుపెట్టగానే రుక్మిణి.

''ఏం జరిగిందేమిటి?''

''ఆ సుబ్బారావు మనింటికొచ్చాడండీ...''

''వస్తే—ఏం జరిగింది?''

''దేనికైనా వాణ్ణి అడ్డుపెట్టకద్దని మీరే చెప్పారు కదా—''

''అవునూ...ఏం చేశాడు వాడు?''

''అవ్వ—చెప్పటంకంటే సిగ్గు'' అని ఆగిపోయింది రుక్మిణి. ఆవిడ ముఖంలో సిగ్గుకు బదులు—భయమూ, బాధ కనపడ్డాయి.

"ఫరవాలేదు నీ మొగుణ్ణేగా చెప్పు!" అన్నాడు దశరథరామయ్య చిలిపిగా.

"వాడు మన వాణి చేయి పట్టుకున్నాడండీ."

దశరథరామయ్య ముఖంలో చిలిపితనం మాయమైంది- "పట్టుకుని" అన్నాడు.

"పట్టుకుని ..పట్టుకుని" క్షణం తటపటాయించి— "ఒక్కసారి...అని నెమ్మదిగా అన్నాడుటండీ" అంది రుక్మిణి.

దశరథరామయ్య ముఖంలో కోపం స్పష్టంగా కనబడింది—"అంతమాటంటే చూస్తూ ఊరుకున్నావా?" అన్నాడు.

"లేదండీ నా ఎదురుగానే అంతమాటంటే నాకు ఒళ్ళు తెలియలేదు. మీ హెచ్చరిక కూడా మరిచిపోయి వాణ్ని నానా మాటలూ అన్నాను. వాడు అన్నీ మౌనంగా విని నా వంతు కాగానే "నేనేమీ తప్పు చేయలేదు. కావాలంటే దశరథరామయ్యనే అడుగు. నువ్వుమాత్రం అనవసరంగా నన్ను తిట్టావు. జరిగింది మీ ఆయనకు చెప్పు. ఆయనే నా దగ్గరకు వచ్చి తప్పుకు క్షమించమనీ—తన కూతుర్ని అనుగ్రహించమనీ వేడుకుంటాడు. అప్పుడే వస్తాను మళ్ళీ" అని వెళ్ళిపోయాడు" అంది రుక్మిణి.

దశరథరామయ్య ముఖం పాలిపోయిందని రుక్మిణి చూస్తూనే గ్రహించింది. "అలా అన్నాడా అయితే నేననుకున్నంతా అయిందన్నమాట" అన్నాడాయన.

"ఏమిటండీ మీరనుకున్నది" అంది రుక్మిణి.

"వాడు త్తినే వెళ్ళిపోలేదే నాకో అర్జీ వేసి వెళ్ళిపోయాడు. నేనిప్పుడు నా కూతుర్ని వాడికి అప్పగించాలన్న మాట."

"బాగుంది. వాడు చెప్పగానే మనం చేసేస్తామా?"

"రుక్మిణీ నీకు తెలియదు నా బాధ. అందుకే ఎంత గానో చెప్పాను నీకు. దాన్నక్కడకు తీసుకురావద్దని. కన్న కూతురిమీద నాకు మాత్రం మమకారముండదా— అయినా దాన్ని వేరే ఊళ్ళోపెట్టి ఎందుకు చదివిస్తున్నా ననుకున్నావ్?" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"ఇదింకా బాగుంది. మనం మనుషులమధ్య మసలు తున్నామా లేక రాక్షసులమధ్య ఉంటున్నామా? మన కూతుర్ని మనింట్లో ఉంచుకోడానికి భయపడాలా?"

"భయపడొద్దు. జరిగేదానికి సిద్ధపడు."

"ఏమిటండీ జరిగేది?"

"అమ్మాయెక్కడుంది?"

"గదిలో ఒక్కర్తే కూర్చుని ఉంది. ఏడుస్తోందది."

"నేను వెళ్ళి అమ్మాయితో కాసేపు మాట్లాడతాను."

"ఏం మాట్లాడతారు!"

"ఏ తండ్రీ ఇంతవరకూ తన కూతురితో చేసి వుండని సంభాషణ చేయడానికి వెడుతున్నాను. అది నా దుర దృష్టం" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

రుక్మిణి మ్రాన్పడిపోయింది!

10

"వాళ్ళిద్దర్నీ పక్క గదిలో వదిలాను" అన్నాడు కొండల్రావు.

"బంధాలు సడిలేలా లేవుకదా!" అన్నాడు సీతాపతి.

"మళ్ళీ బిగించాను."

"అయితే తలుపులు వేసేయ్."

కొండల్రావు తలుపులు వేసేశాడు.

"ఇలారా ఈ పిల్ల కట్లు విప్పు" అన్నాడు సీతాపతి. కొండల్రావు కట్లు విప్పగానే సుమతి లేచి బెదురు బెదురుగా నిలబడింది.

"కొండల్రావ్! నేనాపిల్ల ముఖంలోకి చూడను. చూస్తే నా మనసు మళ్ళీ మారిపోవచ్చు. నా రివాల్వర్ ఆ పిల్లవైపే గురిపెట్టబడి వుంది. అరిచినా, కిక్కురుమన్నా రివాల్వర్ పేలిపోతుంది. కట్లు విప్పిన ఆ చేత్తోనే ముందా అమ్మాయి కట్టుబట్టలుకూడా విప్పేసేయ్. ఆ తర్వాత ఇంక నేనేమీ చెప్పనక్కర్లేదు. రివాల్వర్ ఎదుట వుండగా కన్నెపిల్లకు మానాభిమానాలు గుర్తుండవు సీతాపతి."

"సీతాపతీ!" అంటూ అరిచాడు రమణమూర్తి.

"అరవకు. అరిస్తే ముందు నీ కూతురు హింసించ బడుతుంది. ఆ హింస నువ్వు చూడలేవు. నోరు మూసు కుని ఊరుకోవడమే నీకు శ్రేయస్కరం."

"ఇది చాలా అన్యాయం సీతాపతీ!"

"న్యాయాన్యాయాల ప్రసక్తి లేదు నాకు. నా కొక ఒక్కటే నాకు తెలిసింది. నా కన్న కూతురికి జరిగిన అన్యాయం నీకు కలకాలం గుర్తుండడానికిదే మార్గం. నా కడుపుకోత నీకు అర్థంకావడానికి ఇంతకంటె మంచిమార్గం లేదు" అన్నాడు సీతాపతి.

"మీ మగవాళ్ళ పగలమధ్య రెండుసార్లూ నష్టపోయి నది ఆడవారే!" అంది సుమతి. వివస్త్రగా నిలబడిన ఆమెకు గత్యంతరంకూడా తోచడంలేదు.

"అవును. నిజమే—కానీ మగవాడు తన నేరాలనూ, పరువునూకూడా ఆడదానితో ముడిపెట్టాడు. ఇంక

నువ్వేమీ మాట్లాడకు. నువ్వు చేయగలిగిందేమీ లేదు. వచ్చే జన్మలోనైనా ఒక మంచి తండ్రి నియ్యమని దేవుణ్ణి ప్రార్థించుకో. ఈ ప్రపంచాన్ని మగవాడు కాక ఆడది శాసించే రోజులు రావాలని కోరుకో. ఏమైనా మనసులోనే జరగాలి. పైకి నోరు మెదిపినా ఈ విధంగానే నడివీధిలో నిన్ను నిలబెట్టగలను" అన్నాడు సీతాపతి ఆమె వైపు చూడకుండా.

ఆ తర్వాత సుమతి మాట వినబడలేదు.

"రమణమూర్తీ! నీ కళ్ళముందే జరుగుతున్న ఈ సంఘటనను జీవితాంతం తల్చుకుని కుమిలి కుమిలి చావు" అన్నాడు సీతాపతి. "నిన్ను నేను హత్యచేయాలనుకున్న పద్ధతి ఇదే..."

రమణమూర్తి మాట్లాడలేదు.

"పెళ్ళి కాకుండా నీ కూతురు గర్భవతి కావాలన్నది నా ఆశయం. అవసరమైతే అందుకొరించి మళ్ళీమళ్ళీ వస్తాను—కొండ్రావుని తీసుకుని. నీ కూతురు గర్భవతి అయ్యేవరకూ నిన్ను నీడలా వెన్నాడుతూనే వుంటాను. గర్భవిచ్ఛిత్తికి రహస్య ప్రయత్నాలు చేశావా—ఆ డాక్టర్ని నిన్నూకూడా..." అని ఆగి—"ఏం చేస్తానో చెప్పక్కర్లేదు కదా ఏ మగవాడికీ తన భార్యాబిడ్డలు నడివీధిలో అవమానం పాలుపోవడం ఇష్టముండదు మరి—" అన్నాడు సీతాపతి.

11

"నేను సీతాపతి మనిషినని గుర్తుందికదా" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"గుర్తుంది కానీ నువ్వు పదేపదే గుర్తుచేయవద్దు. నా గుండెలదురుతున్నాయి." అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"గుర్తు చేయడం నాకు సరదాకాదు. ఆ అవసరం నువ్వే కల్పిస్తున్నావు."

"కల్పించను కానీ ఈ గండంనుంచి గడిచి బయటపడే ఉపాయం నువ్వే చెప్పాలి."

"చెప్పానుగా."

"ఆ ప్రయత్నాల్లోనే వున్నాను. నీ పెళ్ళి తప్పకుండా శ్యామలతో జరుగుతుంది. కానీ ఆ పెళ్ళి జరిగేక నువ్వు సీతాపతిని వెంటబెట్టుకుని వస్తే..."

"రానని చెప్పానుగా."

"గ్యారంటీ ఇవ్వాలి."

"గ్యారంటీలిచ్చే అలవాటు నాకు లేదు. నన్ను నమ్మాల్సిందే. నమ్మకపోతే నీ కర్మ." అన్నాడు సుబ్బారావు.

"అలా అనేయకూ. కన్నకడుపు బాధ నీకు అర్థం కాదు. ఎలాగో అలా నన్ను నువ్వు రక్షించాలి."

"ప్రస్తుతానికి నేనింక నీతో మాట్లాడను. రెండు రోజుల్లో నా పెళ్ళి నిశ్చయం కావాలి. లేకపోతే నీ ముహూర్తం నిశ్చయమైపోతుంది" అని సుబ్బారావు అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయాడు.

"రుక్మిణీ" అంటూ పిలిచాడు దశరథరామయ్య.

"అన్నీ విన్నాను" అంటూ పక్కగదిలోంచి వచ్చింది రుక్మిణి.

భార్యాభర్తలిద్దరూ చాలాసేపు తర్జనభర్జనలు చేశారు. ఏం చేయాలని ఆలోచించారు. చివరకు ఎలాగో అలాగ సుబ్బారావుకు శ్యామలను కుదర్చాలని ఇద్దరూ నిశ్చయించుకున్నారు.

భార్యా భర్తలిద్దరూ ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చేక ఇద్దరూ కలిసి కృష్ణారావు ఇంటికి వెళ్ళారు. వీళ్ళ ప్రతిపాదన వింటూనే కృష్ణారావు తెల్లబోయాడు.

"మాటలన్నీ అయిపోయేక మీ రిప్పుడిలాగనడం ఏమీ బాగాలేదు" అన్నాడు కృష్ణారావు.

"బాగాలేకపోవడానికేముందండీ ఇందులో— మీ అమ్మాయి పెళ్ళి ఆగిపోవడం లేదుకదా. అన్ని ఖర్చులూ భరించి నే నేమీ అమ్మాయిపెళ్ళి చేస్తాను. మీ అమ్మాయి కూడా మెచ్చుకునే వరుణ్ణే నేను తీసుకువస్తాను. మీ కళ్ళ ముందే మీ అమ్మాయి సుఖంగా కాపురం చేసుకుంటూంటే చూస్తారు. అన్నింటికీ నేను హామీ" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

"ఇంతకీ వరుడెవరు?" అంది విమల.

కృష్ణారావు చిరాగ్గా భార్యవంక చూసి "బావగారేదో వేలమాడుతూంటే నువ్వు వరుడెవరని అడిగేదాకా వచ్చేశావు. అమ్మాయిని నా కంఠంలో ప్రాణముండగా దశరథరామయ్యగారబ్బాయికి తప్ప మరొకరికివ్వను." అన్నాడు.

"అలాగనకండి. ఈ సంబంధం చేసుకుంటే నా కంఠంలో ప్రాణముండదు" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"ఏమిటయింది?"

"మీ దగ్గర దాపరికమెందుకు? నామీద ఒక వ్యక్తి పగబట్టాడు. అతని పేరు సీతాపతి. అతనెవరో ఎందుకు నామీద పగబట్టాడో నాకు తెలియదు. అతను సుబ్బారావు అనే వ్యక్తిని నామీద ప్రయోగించాడు. వాడు చంపుతానని నా చుట్టూ తిరుగుతూ బెదిరిస్తున్నాడు."

"సుబ్బారావు కథ నా ఎదురుగా జరిగిందేకదా–దాన్ని మీరు సీరియస్ గా తీసుకున్నారా?" అన్నాడు కృష్ణారావు.

"తీసుకోక తప్పదు. అన్న ప్రకారం సీతాపతి ఒకరిపైన పగతీర్చుకున్నాడు. ఆ విషయం నాకు తెలియబర్చాడు కూడా. అనుమానాలుంటే వెళ్ళి తీర్చుకోమనీ ఇంక నా వంతు రానున్నదనీ తెలియబర్చాడు. నేనా వ్యక్తిని కలుసుకున్నాను. మీకు వివరాలన్నీ చెప్పలేను కానీ సీతాపతి ఏ కారణంగానో నామీదకూడా పగ బట్టాడు. భయంకరమైన పద్ధతిలో ఆ పగ తీర్చుకునే ఉద్దేశ్యంలో వున్నాడు. ఈ విషయంలో నన్ను రక్షించ గలవాడా సుబ్బారావు ఒక్కడే! సీతాపతినికూడా తను మభ్యపెట్టగలనని సుబ్బారావు అన్నాడు. అయితే అందుకు ప్రతిఫలంగా అతను నన్నో కోరిక కోరాడు."

"ఏమిటది?"

"శ్యామలను తనకిచ్చి పెళ్ళిచేయాలట."

కృష్ణారావు ఉలిక్కిపడి, "సరి సరి–ఇదా సంగతి. ఆ సుబ్బారావు పిచ్చివాడేనా అయుండాలి. పచ్చిరౌడీ అయినా అయుండాలి. అలాంటివాడికి ఏ పరిస్థితుల్లోనూ నా కూతుర్నివ్వడం జరగదు" అన్నాడు.

"సుబ్బారావు ప్రవర్తన గురించి నేను హామీ ఇస్తాను" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"వాడు నిన్ను చంపకుండా ఉండడంకోసం–అంతే కదా" అన్నాడు కృష్ణారావు అసోకలా నవ్వి.

"అంతా అయోమయంగా వుంది" అంది విమల.

ంది వరినా_అబ్బాయి నిజంగానే
య్యాడు. ఇంకా ఉద్యోగం లేదు
టే ఓ దారి ఎలాగూ ఏర్పడు
నూ ఈడూ జోడూ గాకూడా
రుక్మిణి.

'లు తెలుసునా?'' అంది విమల.
రి బాధ లేదు. అతనికి ఎవరూ
థ రామయ్య.

య్యా — మీ కూతుర్నయితే
గానంటావా?'' అంది విమల

ఆలోచించి—''అతడు అనా
ధ్యంతరమైన పక్షంలో—
దత్తత చేసుకుంటాను...''

? ఏ పరిస్థితుల్లోనూ నా
..'' అన్నాడు కృష్ణారావు

12

గా ఉండు. వ్యవహారం
ంది. పగ తీర్చుకోబోతు

రావ్ని పది పదిహేను
చదివినప్పుడల్లా ఆయన

ఆ వుత్తరం ఆ రోజే పోస్టులో వచ్చింది. ఏం చేయాలో తోచక ఆయన ఆ వుత్తరాన్నే మళ్ళీ మళ్ళీ చదువు కుంటున్నాడు.

ఆయన అలా ఆలోచనలతో తల మునకలవుతూండగా "ఇదేమన్నా బాగుందా బావగారూ" అన్న మాటలు వినబడ్డాయి. ఆయన తలెత్తి కృష్ణారావుని చూసి "ఏం జరిగిందండీ" అన్నాడు.

ఆ ప్రశ్నలో కుతూహలం కనబడలేదు. యథాలాపంగా అడిగినట్లుందా ప్రశ్న.

"వాడు...ఆ సుబ్బారావుగాడు నా కొంప ముంచాడు. మా అమ్మాయిని బలవంతం పెళ్ళి చేసేసుకుని ఆశీర్వదించ మంటూ ఇంటికి వచ్చాడు."

"నిజమే!" అన్నాడు దశరథరామయ్య. ఆయన ముఖంలో ఆశ్చర్యంకన్నా—ఆ మాట నిజం కావాలన్న కోరిక ఎక్కువగా కనబడుతోంది.

"బాగుంది. ఏ తండ్రయినా ఇలాంటి అబద్ధం చెప్పు కుంటాడా?" అన్నాడు కృష్ణారావు.

"అయితే మీ అమ్మాయి ఏమంటుంది?"

"పెళ్ళయితే బలవంతంగానే జరిగిందట. కానీ పెళ్ళయిపోయాక వాడినే తన భర్తగా భావిస్తోందట, అది పిచ్చో, వెర్రో నాకర్థం కావేలేదు..." అన్నాడు కృష్ణారావు.

"అమ్మాయి కిష్టమైతే మనం చేయగలిగిందేముంది? అయినా కుర్రాడు బాగుంటాడు లెండి..." అన్నాడు దశరథరామయ్య.

కృష్ణారావు అల్లుడి గురించిన పొగడ్తలు వినడాని కక్కడవు రాలేదు. ఆయన ఒళ్ళు మండిపోతోంది. ఇందులో దశరథరామయ్య సహాయసహకారాలుండి వుండాలని ఆయన నమ్మకం. ఆ నమ్మకంతో తన అక్కనును వెళ్ళబుచ్చుకుందుకు వచ్చాడాయన. ఆ పని చేసుకుని వెళ్ళిపోయాడాయన.

వెళ్ళిపోయేముందు—"తెలిసో తెలియకో—ఈ వ్యవహారంలో చాలామంది పెద్దమనుషులు సహాయం చేసి వుంటారా సుబ్బారావుగాడికి. వాళ్ళకీ కూతుళ్ళుండక పోరు. నా బాధ వాళ్ళకర్థమయ్యేరోజు రాకపోదు" అన్నాడు.

"అవును ఆ రోజు దగ్గర్లోనే వుంది" అనుకున్నాడు దశరథరామయ్య బాధగా. ఆయన మనసు మనసులో లేదని ముఖం చూసి తెలుసుకోవచ్చు.

దశరథరామయ్య అలా ఆలోచనలో ఉండగానే "మమ్మల్నాశీర్వదించండి మామయ్యా" అన్న మాటలు వినబడి తల పైకి ఎత్తాడు.

ఎదురుగా కనబడ్డ సుబ్బారావు, శ్యామలను చూసి ఆయన ఉలిక్కిపడ్డాడు. శ్యామల చటుక్కున వంగి ఆయనకు పాదాభివందనం చేసింది. అప్రయత్నంగానే ఆశీర్వదించాడు దశరథరామయ్య.

"మీవల్లకాని పని నా వల్లనయింది..." అని నవ్వాడు సుబ్బారావు. ఆ అనడంలో ఈ పెళ్ళి నీ కారణంగా జరగ లేదు కాబట్టి నీకు నేను ఋణపడిలేనన్న ధ్వని వినిపించింది దశరథరామయ్యకు.

ఒక రెండు నిముషాల పాటు వాళ్ళని విశేషాలడిగి "నువ్వు లోపలికి వెళ్ళి అత్తయ్యతో మాట్లాడిరామ్మా-

నేను అబ్బాయితో మాట్లాడతాను" అన్నాడు దశరథ రామయ్య. శ్యామల మౌనంగా లోపలకు వెళ్ళిపోయింది.

"నువ్వడగబోయేది నాకు తెలుసు. కానీ అనవసరం. జరగబోయేదాన్నెవ్వరూ ఆపలేరు. నేనెందుకు వచ్చానో అది జరిగితీరుంది."

"ఎందుకొచ్చావ్ నువ్వు?"

"నిన్ను చంపుదామని..."

దశరథరామయ్య అదోలా నవ్వి—"చంపుతాను చంపుతానని రోజూ బెదిరించడమెందుకు? నేనింక బెదిరింపులకు లొంగేవాడిని కాదు. ఎలా చంపుతావో చూస్తాను. నీకభ్యంతరం లేకపోతే నీ కార్యక్రమం నెరవేర్చుకోవడం కోసం నువ్వు నా ఇంట్లోనే మకాం పెట్టవచ్చు..." అన్నాడు.

"నీకు సరదాగా వుంటే అలాగే కానివ్వు. కానీ ఎలకను బోనులో పెడుతున్నాననుకుంటున్న నువ్వు తర్వాత చాలా విచారిస్తావేమో" — అన్నాడు సుబ్బారావు.

"దటీజ్ మై హెడేక్—" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

13

"దుర్మార్గుడా—చివరకు అన్నంత పనీ చేశావ్" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"ఎలాంటి పరిస్థితుల్లోనైనా అన్నపని చేయడం నా ప్రత్యేకత" అన్నాడు సుబ్బారావు వెకిలిగా నవ్వుతూ.

ప్రక్కనవున్న మంచం మీద కూర్చుని వాణి నిశ్శబ్దంగా రోదిస్తోంది.

ఆ సమయంలో గది తలుపులు ఎవరో తట్టిన శబ్దమయింది. సుబ్బారావు వెళ్ళి తలుపు తీశాడు. లోపల ప్రవేశించిన వ్యక్తి చేతిలో రివాల్వరు వుంది.

"చేతులు పైకెత్తు!" అన్నాడతను.

"నువ్వా?" అన్నాడాశ్చర్యంగా సుబ్బారావు చేతులు పైకెత్తుతూ.

అతను తలుపులు మళ్ళీ గడియవేసి "ఇంట్లో ఎవ్వరూ స్పృహలో లేరు. అలాగే వెనక్కి తిరుగు..." అన్నాడు. సుబ్బారావు అతను చెప్పినట్లే చేశాడు.

తాళ్ళతో కట్టబడివున్న దశరథరామయ్య నెమ్మదిగా తలెత్తి ఆ వ్యక్తిని ఆశ్చర్యంగా చూసి—"ఎవర్నువ్వు? మూడు సంవత్సరాలుగా నమ్మకంగా మా ఇంట్లో పని చేస్తున్న నువ్వు చేతిలో రివాల్వర్‌తో ఈ వేళ యీ విధంగా" అన్నాడు.

"దశరథరామయ్యా- నేను కావాలనే నీ ఇంట్లో పనికి చేరాను. నేను దొంగను కాదు. అనుక్షణం నిన్ను నీడలా వెంటాడడంకోసం మీ ఇంటి పనివాడినయ్యాను. నువ్వు నాకు బాగానే ఆశ్రయమిచ్చావు. భోజనం పెడుతున్నావు. పడుకునేందుకు స్థలమిచ్చావు. అయితే నేను తిన్న ఇంటివాసాలు లెక్కపెడుతున్నాననీ-తల్లిపాలు తాగి—రొమ్ముమీద గుద్దే దుర్మార్గుడిననీ నువ్వనుకుంటే అది నీ అవివేకం.

నేను పగతో నీఇల్లు చేరాను. అదృష్టవశాత్తు నీ ఇంట ఆశ్రయం లభించింది. అవకాశం కోసం ఇంతకాలంగా ఎదురు చూస్తున్నాను. చివరికి వచ్చింది. నిన్ను నమ్మిన ఆడదాన్ని వంచించిన దుర్మార్గుడివి నువ్వు. నీలాంటివాణ్ణి ఏం చేసినా పాపంలేదు..." అన్నాడతను.

"నీ మాటలు నా కర్థం కావడంలేదు. నువ్వెవరివో నాకు తెలియడంలేదు" అన్నాడు దశరథరామయ్య.
"నా పేరు సీతాపతి" అన్నాడా వ్యక్తి.

"సీతాపతివి నువ్వా?" అన్నాడు దశరథరామయ్య ఆశ్చర్యంగా. "నిన్ను గురించి చాలా కాలంగా భయపడు తున్నాను. అయితే నిన్ను చూడాలని కూడా అనుకుంటు న్నాను. ఎందుకంటే నువ్వు నా మీద ఎందుకు పగ బట్టావో నాకు తెలియడం లేదు."

"ఏం సంగనాచివయ్యా నువ్వు" అన్నాడు సీతాపతి.
"సంగనాచినో ఎవరినో కానీ నువ్వు చేసిన తప్పుకు దేవుడు కూడా క్షమించడు. నా కూతురు నూరేళ్ళ నిండు జీవితాన్ని బలితీసుకున్నావు" అన్నాడు దశరథరామయ్య. ఆయన కంఠం రుద్ధమై మరి మాటలు రాలేదు.

"ఇది ఇప్పటి నీ బాధ. కానీ నా కూతురుకూడా నీ చేతిలో వంచించబడి ప్రాణాలు తీసుకుంది. ఆ బాధ నన్ను సంవత్సరాలుగా గుండెలు మండిస్తోంది" అన్నాడు సీతాపతి.

"ఎవరు నీ కూతురు? ఏమిటి నేను చేసిన వంచన?"_ అన్నాడు దశరథరామయ్య.
"గుండెలు మండించే ఆ కథను మళ్ళీమళ్ళీ నానోట పలికించాలనే సరదా నీ కుండవచ్చు కానీ నాకా ఓపిక లేదు" అన్నాడు సీతాపతి.
"గుండెలు మండించే ఆ కథేమిటో నాకు తెలియదు. ప్రస్తుతం నా కళ్ళముందే నా కూతురికి జరిగిన అవమానా నికి నా గుండెలు మండిపోతున్నాయి" అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

"అది నాకు సంబంధంలేని విషయం" అంటూ సుబ్బారావునో తాపు తన్నాడు సీతాపతి. అనుకోని ఆ తాపుకు సుబ్బారావు ముందుకు పడ్డాడు. ముఖంలో కోపాన్ని ప్రదర్శిస్తూ "ఏమిటిది?" అంటూ సీతాపతివైపు తిరిగాడు.

"అడుగు ముందుకు వెయ్యకు. నిర్దాక్షిణ్యంగా కాల్చేయగలను. ముందుగా నువ్వెవరో చెప్పు" అన్నాడు సీతాపతి. అతని కళ్ళు నిప్పులు కురుస్తున్నాయి.

ప్రశ్నకు ఆశ్చర్యాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ చూశాడు దశరథరామయ్య "వీడు నీ మనిషేకదా" అన్నాడు.

"వీడా వీడు నా మనిషా? నా పేరు చెప్పుకుని నిన్ను బెదిరించి తన పశువాంఛ తీర్చుకున్న పాపాత్ముడు వీడు. వీడికీ నాకూ ఏ విధమైన సంబంధమూ లేదు" అన్నాడు సీతాపతి.

14

ఆ గదిలో కొన్ని నిముషాలసేపు నిశ్శబ్దం రాజ్యం చేసింది. ఇంత రాద్ధాంతం జరుగుతున్నా వాణి వంచిన తల ఎత్తలేదు.

"చెప్పు, ఎవర్నువ్వు?" అన్నాడు సీతాపతి.

క్షణం తటపటాయించి "కొండల్రావు నా స్నేహితుడు..." అన్నాడు సుబ్బారావు.

సీతాపతి ఉలిక్కిపడ్డాడు.

సుబ్బారావు చెప్పడం ప్రారంభించాడు—"నీగురించి అతనే నాకు చెప్పాడు. అతనిద్వారా నీగురించి తెలుసుకున్నాక నువ్వు దశరథరామయ్యనుకూడా వేటాడబోతున్నావని గ్రహించాను. ఈ అవకాశాన్నుపయోగించుకో దల్చాను. నీ కారణంగా నాకు మంచి ఉప

కారం జరిగింది. మరో విధంగా అయితే నాకు లభ్యం కాని పిల్ల నా ఇంటి ఇల్లాలయింది. నా భావి జీవితానికి దశరథరామయ్య అండదండలు లభించాయి.

ఈమాత్రం ఉపకారం చేసినందుకు ప్రతిగా నీకూ నేనుపకారం చేయదల్చుకున్నాను. దశరథరామయ్య కళ్ళముందే ఆయన కూతురు వాణికి మానభంగంచేశాను. ఏమైతేనేం — కాగలకార్యం గంధర్వులే తీర్చారు. ఇందులో నేను చేసిన తప్పేముంది?''

''చాలావుంది. నా పేరును నడివీధిలోకి లాగావు. గుట్టుగా పగతీర్చుకుందా మనుకున్న నాకా అవకాశం లేకుండా చేశావు'' అన్నాడు సీతాపతి.

''సీతాపతీ, ఎందుకు నీకు నాపైన పగ?'' అన్నాడు దశరథరామయ్య.

''వద్దని చెప్పినా మళ్ళీమళ్ళీ అడుగుతున్నావు. నువ్వు మోసగించిన రమ నా కూతురు'' అన్నాడు సీతాపతి.

''రమ ఎవరో నాకు తెలియదు'' అన్నాడు దశరథ రామయ్య.

సీతాపతి ముఖం ఎర్రబడింది. ''పెళ్ళి చేసుకుంటానని వంచించావు దాన్ని. అది ఆత్మహత్యకు పాల్పడింది. దాన్నింకొకడు రక్షించాడు. మళ్ళీ దానికి ఆశలు కలిగించి వాడూ దాన్ని మోసంచేశాడు. రెండోసారి మోస పోగానే అది తనువు చాలించింది. ఆత్మహత్య చేసు కునేముందు నాకో ఉత్తరం రాసి, అందులో తన్ను మోసగించిన వాడి చిరునామాకూడా ఇచ్చింది.

అప్పట్నించీ పగతోనే జీవిస్తున్నాను. పగతీర్చు కోవడానికి అవసరమైన కర్కశత్వాన్ని నాలో పెంపొం

దించుకున్నాను. దోపిడీ దొంగగా తయారై డబ్బుకూడ బెట్టాను. నా పగకోసమే అన్నట్లుగా నీకో కూతురు పుట్టింది. అదెప్పుడు పెరిగి పెద్దదవుతుందా అని ఎదురు చూస్తున్నాను. ఇన్నాళ్ళకు నాకా అవకాశమొచ్చింది. ఒకడి మీద పగ తీర్చుకున్నాను. రెండోపగ తీర్చుకుందామనుకుంటూండగా కొండల్రావు పొరబాటువల్ల సుబ్బారావు రంగప్రవేశం చేశాడు.''

''సీతాపతీ ఒక్క క్షణం ఆగుతావా?'' అన్నాడు దశరథరామయ్య. ''పగ తీర్చుకోమని నీ కూతురు నీకు నా చిరునామా ఇచ్చిందా?''

''లేదు.''

''మరి ఏ కారణంగా నువ్వు నామీద పగబట్టావు?''

''నీ కారణంగా తను మోసపోయినట్లు మొదట్లోనే అది నాకు తెలియజేసింది.''

''అసలు నీ కూతుర్నెవరూ మోసం చేయలేదు. నువ్వే మోసం చేశావని నేనంటాను.'' అన్నాడు దశరథరామయ్య.

''ఏమిటి కూసావ్'' అన్నాడు కోపంగా సీతాపతి.

''అవును, ఒకసారి రోడ్డుమీద ఎవరో చేయిపట్టుకుంటే ఊరుకున్నదని ఆమెను ఇంటివద్ద గొడ్డును బాదినట్లుగా బాదావు. ఎవడో కొంటె వెధవ ఆమెను చూసి కన్ను గీటాడని చావగొట్టావు. నీ కూతురు చాలా అందంగా ఉండేది. ఆ అందాన్ని చూసి చాలామంది యువకులు ఆకర్షితులై పోయేవారు. అది నీకు ఆమెపట్ల అనుమానంగా పరిణమించింది. ఆ అనుమానంతో ఆమె బ్రతు

కను నరకం చేశావు నువ్వు. ఎప్పుడు నీ బారినుంచి బయట పడదామా అని అనుకునేదా మె."

"అబద్ధాలు...అన్నీ అబద్ధాలు" అన్నాడు సీతాపతి.

"నువ్వు చెప్పిన అబద్ధాలు నేను విన్నాను. నేను చెప్పే అబద్ధాలుకూడా నువ్వు వినకూడదూ?" అన్నాడు దశరథ రామయ్య. ఆయన కంఠంలో మొండితనం ధ్వనిస్తోంది.

15

రమ చాలా అందంగా ఉండేది. ఆమె తండ్రి సీతాపతికి రమ అంటే ఎంత ఇష్టమో ఆమె ప్రవర్తన పైన అంత అనుమానం.

రమను ఎవరయినా చూస్తే ఆ తప్పు ఆ మగవాడిది కాదు. చూడబడటం ఆమె తప్పు.

ఒకరోజున చావుదెబ్బలు తిన్న రమకు ఒక యువకుడి ఓదార్పు మాటలు లభించాయి. ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నిస్తున్న యువకుడతను. రమను తను ప్రేమిస్తున్నాననీ, ఉద్యోగం రాగానే ఆమెను పెళ్ళిచేసుకుంటాననీ అన్నాడతను.

తియ్యని మాటలకోసం తపించి పోతున్న అతని ఓదార్పు మాటలకు చలించిపోయి అతనిపట్ల ఆకర్షితురాలయింది.

అయితే అతన్ని కలుసుకోవడం ఆమెకు సమస్యగా ఉండేది. ఆ ఏర్పాటామెకు దశరథరామయ్య తనింట్లో చేశాడు. దశరథరామయ్య కప్పటికింకా పెళ్ళికాలేదు. కానీ, వారి కుటుంబానికి మంచిపేరున్నది.

దశరథరామయ్య ఇంటికి వెళుతున్నానని చెప్పి—రమ ఆ యువకుడితో తిరుగుతూండేది. దశరథరామయ్య తలి

దండ్రుల పట్ల సీతాపతికి మంచి గురి ఉండడంవల్ల అతనీ విషయం గురించి సీరియస్‌గా తీసుకోలేదు.

రమ గర్భవతి అయింది. ఆ సంగతి తెలియగానే ఆ యువకుడు పారిపోయాడు.

మరెవరిపేరు చెప్పినా తండ్రి తనను చంపేస్తాడని భయపడి రమ, దశరథరామయ్య పేరు చెప్పింది. సీతాపతి కోపంగా దశరథరామయ్య ఇంటికి వెళ్ళి అవమానపడి తిరిగి వచ్చాడు. అవమానం అతని కోపాన్ని పెంచింది. ఆ కోపాగ్నికి తట్టుకోలేని రమ ఇల్లువదిలింది.

ఇల్లు వదిలేముందు రమ, దశరథరామయ్యకు జరిగినది తెలియబరుస్తూ ఉత్తరం వ్రాసి అనవసరంగా తన పేరు ఇరికించినందుకు క్షమించమని కోరింది. ఆ ఉత్తరం ఇప్పటికీ దశరథరామయ్య దాచి ఉంచుకున్నాడు.

రమ ఇల్లువదలి మరొకడి చేతిలో పడింది. వాడామెను కల్లబొల్లి కబుర్లతో వంచించి కొంతకాలంపాటు ఉపయోగించుకుని, వేశ్యావృత్తికి అమ్మే ప్రయత్నాలు చేస్తుండగా రమ అక్కడ్నించి పారిపోయింది.

రమ తనువు చాలించాలని నిర్ణయించుకుంది.

చివరి క్షణాల్లో దశరథరామయ్యను కలుసుకొని స్వయంగా క్షమార్పణలు చెప్పుకోవాలనుకున్నదామె.

ఆమె ఉత్తరాన్నందుకొని వెళ్ళాడు దశరథరామయ్య. ఆమెను ఆత్మహత్యా ప్రయత్నంనుండి విరమింపజేశాడు. ఆమెనో నర్సింగ్ హోంలో చేర్పించాడు. పుట్టినబిడ్డ దక్కలేదామెకు.

ఆ తర్వాత అతనామెకో మిషన్ కొనిచ్చి స్వతంత్రంగా బ్రతకమని చెప్పాడు.

రమకు వివాహంకూడా అయింది. ఆమె యిప్పుడు పలక్షణంగా కాపురం చేసుకొంటోంది.

16

"రమ బ్రతికి ఉందా?" అన్నాడు సీతాపతి.

"రహస్యంగా చూసిరాగలనని వాగ్దానంచేస్తే చిరునామా ఇవ్వగలను" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"బ్రతికి ఉంటే ఇంతకాలం ఈ కన్నతండ్రిని ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేసింది?" అన్నాడు సీతాపతి. అతని కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతున్నాయి.

"ఎందుకా? మనదేశంలో కన్నతండ్రులకు కన్నబిడ్డల కంటెకూడా పరువు ఎక్కువ కాబట్టి! ఆ పరువయినా అర్థంలేనిది. ఏమీతోచక మనిషి సృష్టించుకున్నది!" అన్నాడు దశరథరామయ్య కసిగా.

సీతాపతి మాట్లాడలేదు.

"ఆలోచించు సీతాపతీ! ఈపని చేసేకంటే, చస్తే అసలు నువ్వు పుట్టనేలేదనుకుని ఓ ఏడుపేడిచి ఊరుకుందుము కదుటే అని తిట్టావు నువ్వు రమను. ఇది నీ ప్రత్యేకత ఏమీకాదు. దేశంలో ఉన్న అందరు తలిదండ్రులు ఇలాగే ప్రవర్తిస్తున్నారు.

వయసులో ఉన్న పిల్లలకు క్రమశిక్షణ అవసరమే! కానీ తలిదండ్రులు క్రమశిక్షణకోసం మాత్రమే కాక, తప్పు చేసినప్పుడు రక్షణ యివ్వడానికికూడా ఉన్నారని ఎంతమంది గుర్తిస్తున్నారు? ఆడపిల్ల తప్పుచేస్తే కుమిలి కుమిలి ఏడ్వకలని వస్తోంది.

నీపిల్ల చచ్చిపోయిందనుకుని, అందుకు ఎవరో కారకు లనుకొని, వాళ్ళను పగబట్టి వేధించాలని నువ్వనుకున్నావు

తప్పితే, నీ ఆశ్రయం లభిస్తే నీపిల్ల చావవలసిన అవసరం లేదని నీకు తట్టలేదు. రమ నాకు వ్రాసిన ఉత్తరాలు చూడలేదు నువ్వు. కావాలంటే ఇప్పుడే వాటిని చూపిస్తాను..."

"నీ మాటలు వింటూంటే తప్పంతా నాదేననిపిస్తోంది. నా పిల్లను నిరాశ్రయురాలు చేసింది నేనేనని గ్రహింపయింది. ఏది ఏమైనా వెంటనే వెళ్ళి నా రమను చూడాలి" అన్నాడు సీతాపతి.

"చూద్దువుగాని నీ రమను. కానీ ఈలోగా నా వాణికి అన్యాయం జరిగిపోయింది. దాని బ్రతుకు బండలైపోయింది. పోనీ నీకుమాత్రం ఏం మిగిలింది? దోపిడీదొంగ సీతాపతిగా పేరుగాంచిన నీకు రమతండ్రినని చెప్పుకునే అర్హత ఉందా? తెలియక రమ తప్పుచేస్తే, తెలిసి నువ్వు తప్పుచేశావు" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"నేను అన్నీ తప్పులే చేశానని అంగీకరిస్తున్నాను. జరిగిందానికి నేను చేయగలిగినదేమీ లేదు. పశ్చాత్తాపం కూడా వృధా. నావల్ల నీకు జరిగిన అన్యాయానికి క్షమించు. నీ కూతురికేదో అన్యాయం జరిగిపోయిందనుకోకు. నీలాంటి తండ్రి రక్షణలో ఆ అన్యాయాన్నించి తేరుకోవడం ఆమెకు కష్టంకాదు.

నేనింకేమీ ఆలోచించే స్థితిలో లేను. నా కూతురు నీకు రాసిన ఉత్తరాలు చూపించు. నా కూతురు చిరునామా ఇవ్వు. నేను వెళ్ళిపోతాను. మళ్ళీ నీ జీవితంలో ప్రవేశించను."

17

సీతాపతి వెళ్ళిపోయేక దశరథరామయ్య ఉత్సాహంగా సుబ్బారావుని సమీపించి భుజంతట్టి "నీకు మెనీ

మెనీ థాంక్స్. నాటకం బాగా రక్తికట్టించావు..."
అన్నాడు.

"సీతాపతిని దెబ్బకొట్టడానికి మీదగ్గర చాలా సమాచారముంది. కానీ ఈ విధమైన నాటకాన్నెందుకెన్నుకున్నారో నాకర్థం కాలేదు" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"అందుకు చాలా కారణాలున్నాయి" అన్నాడు దశరథరామయ్య.

"ఎంత ప్రయత్నించినా సీతాపతినుంచి ఉత్తరాలు తప్పితే, అతని ఆచూకీ తెలియడంలేదు నాకు. అతను నామీద పగబట్టాడని తెలుసు నాకు. ఆ పగ అర్థంలేనిదనీ తెలుసునాకు.

కొండలరావుద్వారా సీతాపతి పద్ధతి తెలుసుకుని నాకు చెప్పావు నువ్వు. వెంటనే నువ్వు రంగప్రవేశం చెయ్యడం అవసరమనిపించింది. సీతాపతి మనిషినంటూ అతనికి తెలియకుండా ఒకవ్యక్తి వస్తే సీతాపతిలోనూ కంగారు బయలుదేరుతుంది.

సీతాపతి మనిషొకడు మా ఇంట్లో పనివాడుగా వున్నాడని నా అనుమానం. మా ఇంట్లో యెప్పుడు యెక్కడ యెలాంటి సంభాషణలు జరిగినా వాడు పొంచివింటుండేవాడు. వాడలా పొంచి వింటున్నాడనే విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకునే నా సంభాషణలు జరుపుతూండేవాడిని. అయితే ఆ వ్యక్తే సీతాపతి అని నాకింత వరకూ తెలియదు."

"అయితే వాడికి తెలిసేలా రమ విషయంలో మీ నిర్దోషిత్వం గురించి మాట్లాడలేక పోయారేం?"

"పనిగట్టుకుని రమ ప్రసక్తి యెవరితో యెలా తీసుకు

రావాలో నాకు తెలిసేది కాదు. అదీకాక సీతాపతి ఆవేశంలో ఉన్నాడు. నా నిర్దోషిత్వం గురించి నేనెప్పుడు మాట్లాడినా రెచ్చిపోతాడు తప్పితే మారు ప్రయోజనము ఉండదు. నేను నా నిర్దోషిత్వాన్ని ఋజువు చేసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నానని సీతాపతి అనుకోరాదు. సీతాపతిని ముందుగా చల్లార్చాలి. చల్లార్చాలంటే అతను కోరిన ప్రతీకారం నాపై జరిగినట్లు అతను భావించాలి. అప్పుడే అతను ఒకమనిషిగామారి నా మాటలు వినగలుగుతాడు. అది ఒక కారణమైతే—రెండవది నీకు తెలిసినదేకదా."

"తెలిసినదే లెండి... నేనూ, శ్యామలా ప్రేమించుకున్నాం. పెళ్ళిమాటలు జరిగిపోయేక మీ అబ్బాయికి శ్యామల అంటే ఇష్టంలేదని మీకు తెలిసింది. ఏ పరిస్థితిలోనూ కృష్ణారావుగారు నాకు పిల్లనివ్వరు. అందుకని నా పెళ్ళికీ సీతాపతి వ్యవహారానికీ ముడిపెట్టడం కోసం కూడా నన్ను రంగంలోకి దింపారు."

దశరథరామయ్య చిన్నగా నవ్వి—"ఏది ఏమయినా ఈ నాటకంలో నీ పాత్రను నువ్వు సమర్థవంతంగా పోషించావు. నీ కెంతయినా ఋణపడి ఉన్నాను నేను" అన్నాడు.

"మీరు నాకు ఋణపడడమేమిటండీ, ఎవరికీ ఏమీ కాని నన్ను చిన్నతనంనుంచి పోషిస్తూ ఇంతవాణ్ని చేశారు. నాకులాగే ఎంతమందికి మీరు గుప్తదానాలు చేస్తున్నారో? మీవంటి వారికి ఏం చేసినా నాబోటి వాళ్ళు ఋణం తీర్చుకోలేరు..." అన్నాడు సుబ్బారావు.

"ఋణాల సంగతి తర్వాత మాట్లాడదాం. నువ్వు

వ్యాపారం సంగతి ఆలోచించు. అవసరమైన పెట్టుబడి నేనిస్తాను'' అన్నాడు దశరథరామయ్య.

సరేనని అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయాడు సుబ్బారావు.

దశరథరామయ్య నెమ్మదిగా నడిచి తన గదిలోని బీరువా తెరిచాడు. అందులో కొన్ని కాగితాల మధ్య నుంచి ఒక ఫోటో తీశాడు. ఆ ఫోటో వంకే తదేకంగా చూస్తూ —

"రమా! కన్నతండ్రి పెట్టే బాధలు భరించలేక, తియ్యటి పిలుపుకోసం తపించిపోతూ అసహాయదశలో వున్న నిన్ను వంచించటానికి అడ్డుంచి అంతస్థు మన పెళ్ళికి వచ్చింది. నా వంచన ఫలితంగా నువ్వింకా ఘోరాపదలలో చిక్కుకున్నావు.

నీ కొడుకును పెంచి పెద్దచేసే బాధ్యత తీసుకున్నందుకు ప్రతిఫలంగా నేనుకోరిన ఉత్తరాలు రాసిచ్చావు నువ్వు. నువ్వు దేవతవు రమా!

నీ తండ్రి నీ దగ్గరకు వస్తున్నాడు. నిన్ను నేను వంచించలేదనీ, నీకు బిడ్డపుట్టి పోయాడనీ నేను చెప్పిన అబద్ధాలను, నీ తండ్రివద్ద నువ్వుకూడా బలపర్చగలవన్న నమ్మకం నాకుంది. నీ కారణంగా నేను, నా కూతురు ఈరోజు అవమానం పాలుకాకుండా రక్షించబడ్డాము.

తలిదండ్రులిద్దరూ బ్రతికి వుండీ అనాధుడిగా చలామణీ అవుతున్న మన బాబు సుబ్బారావీనాడో ఇంటివాడయ్యాడు. వాడింకా గొప్పవాడౌతాడు. వాడి భవిష్యత్తుకు నేను బంగారుబాట వేస్తాను. వాడు నాకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతుంటూంటే అది నా బాధ్యతరా అని నేను పైకి అనలేకపోతున్నాను.

ఏది ఏమైనా ఇంతకాలంగా నేను భయపడుతున్న దురదృష్టం నన్ను వదిలిపెట్టింది. నా ఆరాధ్యదేవతగా ఎప్పటికీ నువ్వు నా గుండెల్లో వుంటావు'' అనుకున్నాడు దశరథరామయ్య.

తర్వాత ఆయన ఆ ఫోటోని బీరువాలో పెట్టేసుకున్నాడు.

దేవతల స్థానం అంతేకదా. వాళ్ళు గుళ్ళలో వుంటారు. గుండెల్లో ఉంటారు తప్పితే సరసన ఎప్పుడూ వుండరు అందుకే దశరథరామయ్య రమను దేవతను చేశాడు.

మర్నాడుదయం ఏదో సందర్భంలో ''మనకేం మన మదృష్టవంతులం'' అని దశరథరామయ్య అంటే రుక్మిణి ఆశ్చర్యపడింది.

సీతాపతి తనకు తానై పోలీసులకు దొరికిపోయాడని, ఓ వారంరోజుల తర్వాత వచ్చిన వార్త చదివి ''పాపం, దురదృష్టవంతుడు!'' అని నిట్టూర్చాడు దశరథరామయ్య.

—: ఐపోయింది :—